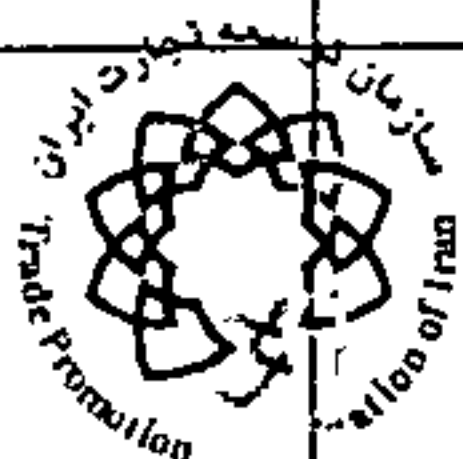

سازمان توسعه تجارت ایران
رایزنی بازرگانی در سفارت ج.ا.ایران در بلاروس

... طرح صنعتی تولید و ...

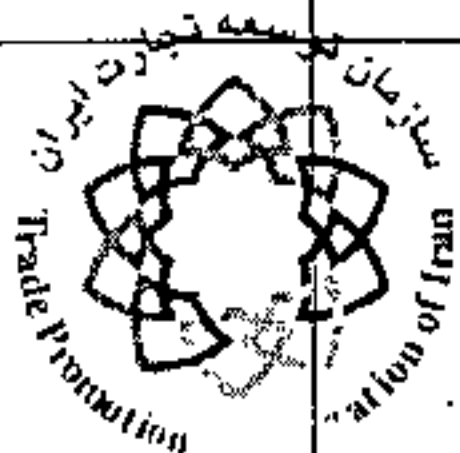
معرفی ظرفیت‌های تولیدی و صادراتی بلاروس در بخش‌های لبنیات، گوشت و روغن‌های گیاهی

سازمان توسعه تجارت ایران

رایزن بازرگانی در سفارت ج.ا.ایران در بلاروس

علیرضا سیحون

خرداد ماه ۱۴۰۴

بسمه تعالی

فهرست مطالب این گزارش:

- بخش اول: معرفی صنعت لبنیات بلاروس
- بخش دوم: معرفی صنعت گوشت (گوشت گاو و طیور) بلاروس
- بخش سوم: معرفی صنعت روغن‌های گیاهی بلاروس

ظرفیت‌های تولیدی و صادراتی بلاروس در بخش‌های لبنیات، گوشت و روغن‌های گیاهی

بلاروس دارای ظرفیت‌های تولیدی و صادراتی قابل توجهی در بخش کشاورزی و صنایع غذایی، به‌ویژه در حوزه لبنیات، گوشت و روغن‌های گیاهی است. در زیر مروری تفصیلی بر وضعیت این بخش‌ها بر اساس آخرین داده‌های قابل دسترس (سال ۲۰۲۳ و اوایل ۲۰۲۴) ارائه می‌شود:

بخش اول: صنعت لبنیات

۱. حجم تولید: (۲۰۲۳)

- شیر خام: حدود ۸,۱ میلیون تن (یکی از بالاترین سرانه‌های تولید شیر در جهان).
 - فرآورده‌های لبنی: سالانه بیش از ۵ میلیون تن شیر خام فرآوری می‌شود. تولید محصولات کلیدی به شرح زیر است:
 - شیر خشک کم چرب: (Skimmed Milk Powder - SMP) حدود ۱۴۰-۱۶۰ هزار تن.
 - شیر خشک پرچرب: (Whole Milk Powder - WMP) حدود ۴۰-۶۰ هزار تن.
 - کره: حدود ۱۰۰-۱۲۰ هزار تن.
 - پنیر: حدود ۲۳۰-۲۵۰ هزار تن (شامل پنیرهای سفت، نیمه‌سفت، نرم و پیتزا).
 - پنیر سفید (کاتیج)، ماست، خامه، شیر: حجم‌های قابل توجهی تولید می‌شود که هم برای بازار داخلی و هم صادرات هدف‌گیری شده‌اند.
 - خامه و سایر محصولات: به مقدار زیاد تولید می‌شوند؛ بخشی صادر شده و بخشی به عنوان ماده اولیه برای سایر محصولات (کره، شیر خشک کم چرب) استفاده می‌شود.
۲. ظرفیت‌ها و توانمندی‌های صادراتی:

این سند بر اساس مصوبه هیئت مدیره و تصویب هیئت مدیره صادر شده است.

- **ظرفیت ها:** کارخانه های فرآوری عمدتاً تحت پوشش هولدینگ - "Belgospishprom" صنایع غذایی دولتی قادر به فرآوری کل حجم شیر تولیدی کشور بوده و ظرفیت مازاد برای تولید با جهت گیری صادراتی دارند. نوسازی کارخانه ها امکان تولید محصولات با کیفیت بالا مطابق با استانداردهای بین المللی را فراهم کرده است.
- **حجم صادرات: (۲۰۲۳)**

■ **کل صادرات محصولات لبنی:** حدود ۱,۸ میلیون تن.

■ **درآمد صادراتی:** حدود ۳,۵ میلیارد دلار آمریکا.

■ **محصولات کلیدی صادراتی:**

■ پنیر (۵۰۰-۵۵۰ هزار تن) - عمده ترین محصول از نظر حجم و ارزش.

■ شیر خشک کم چرب (۱۰۰-۱۲۰ هزار تن) - کالای مهم برای بازارهای دوردست.

■ کره (۷۰-۹۰ هزار تن).

■ شیر خشک پرچرب، پنیر سفید، خامه، شیر نوشیدنی - نیز حجم های صادراتی قابل توجهی دارند.

- **بازارهای اصلی صادرات:** روسیه (بازار غالب - ۸۵-۹۰٪ صادرات لبنیات)، قزاقستان، چین، کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU)، ازبکستان، آذربایجان، امارات متحده عربی، الجزایر، مصر، ویتنام. صادرات به آسیا و آفریقا به طور فعال در حال توسعه است.

- **موقعیت بلاروس در بازار جهانی:** بلاروس در رده ۵ کشور برتر صادرکننده شیر خشک و کره در جهان قرار دارد و در برخی دسته بندی ها بزرگترین صادرکننده پنیر در جهان محسوب می شود.

بخش دوم: صنعت گوشت (گوشت گاو و طیور)

۱. **حجم تولید (۲۰۲۳)**

○ **گوشت گاو (شامل گوشت گوساله):** حدود ۴۲۰-۴۵۰ هزار تن (بر حسب وزن لاشه).

○ **طیور (عمدتاً مرغ):** حدود ۷۰۰-۷۵۰ هزار تن (بر حسب وزن لاشه). یکی از بالاترین سرانه های تولید در اروپا.

۲. **ظرفیت ها و توانمندی های صادراتی:**

○ **امکانات فرآوری و تولید فراورده های گوشتی با ماندگاری بالا:**

○ کشتارگاه های بزرگ "Belgospishprom"، "کشتارگاه باریسوف" و ...

○ مرغداری ها "مجتمع کشاورزی درژینسکی"، "مرغداری گوشتی ویتبسک" و ... مجهز به تجهیزات مدرن هستند.

○ ظرفیت هایی برای فرآوری (سوسیس و کالباس، گوشت خشک) وجود دارد.

○ **حجم صادرات: (۲۰۲۳)**

■ **گوشت گاو:** حدود ۱۵۰-۱۸۰ هزار تن به عنوان محصول صادراتی کلیدی: درآمد حدود ۷۰۰-۸۰۰ میلیون دلار.

بخش ظرفیت‌های تولیدی و صادراتی کالاس، کنسرو، گوشت و روغن‌های گیاهی

- **طیور:** حدود ۱۸۰-۲۲۰ هزار تن. درآمد حدود ۳۰۰-۳۵۰ میلیون دلار.
- **فرآورده‌های فرعی گوشت، سوسیس و کالباس، کنسرو:** به میزان قابل توجهی صادر می‌شوند.
- **بازارهای اصلی صادرات:**
 - **گوشت گاو:** روسیه (بازار اصلی)، چین (بازار مهم و در حال رشد)، ویتنام، هنگ کنگ، کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا، صربستان، لبنان.
 - **طیور:** روسیه (بازار اصلی و غالب)، اوکراین (تا قبل از ۲۰۲۲)، قزاقستان، آذربایجان، ویتنام، امارات متحده عربی.
 - **وضعیت:** بلاروس در رده ۱۰ کشور برتر صادرکننده گوشت گاو در جهان قرار دارد. صادرات گوشت طیور نیز قابل توجه است، اما بیشتر بر بازارهای منطقه‌ای متمرکز است.

بخش سوم: روغن‌های گیاهی

۱. **حجم تولید: (۲۰۲۳)**
 - **روغن کلزا:** عمده‌ترین روغن از نظر حجم تولید - حدود ۴۰۰-۴۵۰ هزار تن (روغن خام و تصفیه‌نشده). بخش قابل توجهی از دانه کلزا نیز صادر می‌شود.
 - **روغن آفتابگردان:** حدود ۵۰-۷۰ هزار تن.
 - **روغن ذرت:** در حجم‌های نسبتاً کم تولید می‌شود (~۱۰-۲۰ هزار تن)، اغلب به عنوان محصول جانبی صنایع نشاسته.
 - **سایر:** روغن بذر کتان (محصول سنتی، اما حجم تولید کمتر).
۲. **ظرفیت‌ها و توانمندی‌های صادراتی:**
 - **ظرفیت‌ها:** کارخانه‌های بزرگ استخراج روغن (MEP - Oil Extraction Plants) در موگیلف، گرودونو، برست. تولید روغن‌های تصفیه شده و بطری‌شده به طور فعال در حال توسعه است.
 - **حجم صادرات: (۲۰۲۳)**
 - **روغن کلزا:** حدود ۲۵۰-۳۰۰ هزار تن (خام و تصفیه شده)
 - **روغن آفتابگردان:** حدود ۲۰-۴۰ هزار تن.
 - **روغن ذرت:** به میزان اندک صادر می‌شود.
 - **دانه کلزا:** صادرات قابل توجه ماده خام (~۵۰۰-۶۰۰ هزار تن).
 - **ارزش انواع روغن تولید شده:** حدود ۳۰۰-۳۵۰ میلیون دلار.

▪ **بازارهای اصلی صادرات:** اتحادیه اروپا (هلند، لیتوانی، لتونی، لهستان، بلژیک - بازار اصلی برای روغن کلزا و دانه کلزا، روسیه، چین، اوکراین تا قبل از ۲۰۲۲.

جمع بندی نقاط قوت و ظرفیتهای بلاروس:

۱. **موقعیت قوی در بازار لبنیات:** بلاروس یک بازیگر جهانی در بازار محصولات لبنی، به ویژه در پنیر، شیر خشک کم چرب و کره است. صادرات لبنیات آن بیش از ۳,۵ میلیارد دلار است.
۲. **موقعیت قوی در بخش گوشت:** تولیدکننده و صادرکننده عمده گوشت گاو (جزو ۱۰ کشور برتر جهان) و گوشت طیور. صادرات گوشت و فرآورده‌های فرعی آن منبع درآمدی مهمی است.
۳. **بازیگر در حال رشد در بازار روغن‌ها:** کلزا و روغن کلزا بخشی پویا با جهت‌گیری صادراتی به اتحادیه اروپا است. بلاروس در زمره صادرکنندگان برتر روغن کلزا در جهان قرار دارد.
۴. **جغرافیای صادرات:** نقش غالب روسیه (به ویژه برای لبنیات و گوشت). تنوع بخشی فعال به بازارهای چین، اتحادیه اروپا (برای روغن‌ها و دانه‌ها)، آسیا، آفریقا و خاورمیانه.
۵. **حمایت دولتی:** کشاورزی و صنایع غذایی بخشی اولویت‌دار با حمایت و کنترل قوی دولتی است. هولدینگ "Belgospishprom" شرکت‌های فرآوری کلیدی را گرد هم آورده است.
۶. **چالش‌ها:** وابستگی به بازار روسیه، نیاز به نوسازی مستمر، انطباق با الزامات روزافزون سخت‌گیرانه واردکنندگان (به ویژه اتحادیه اروپا و چین)، پیچیدگی‌های لجستیکی در شرایط تحریم‌ها.

علیرضا سیحون - رایزن بازرگانی ایران در سفارت ج.ا.بلاروس

خرداد ۱۴۰۴

※ اعداد مربوط به حجم اقلام با توجه به منبع - Belstat آمار ملی، وزارت کشاورزی و صنایع غذایی، انجمن‌های صنفی ممکن است اندکی متفاوت باشد، اما ارقام ارائه شده در بالا مقیاس و ساختار تولید و صادرات بلاروس در بخش‌های ذکر شده را منعکس می‌کند.